

Lausunto / Siniset Nuoret ry.
20.6.2018

Sinisten Nuorten lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi nuorisotyöstä ja -politiikasta annetun asetuksen 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Siniset Nuoret puoltaa asetusesitystä ja katsoo, että se edistäisi merkittävästi puolueiden nuorisojärjestöjen yhdenvertaisia toimintaedellytyksiä, ratkaisisi tukien myöntämiseen liittyviä ongelmia ja lisäisi valtionavustusten myöntämisprosessin läpinäkyvyyttä ja objektiivisuutta.

Asetusluonnoksessa esitetään ensinnäkin, että puolueiden lapsi-, varhaisnuoriso-, opiskelija- ja nuorisojärjestöt käsiteltäisiin omana kategorianaan muiden nuorisoalan järjestöjen joukossa. Tätä uudistusta Siniset Nuoret pitää erityisen tervetulleena. Relevantteja asioita mittaavan laadullisen ja määrällisen avustuskriteeristön määrittäminen on ollut haastavaa, koska samoilla kriteereillä on pitänyt arvioida sekä poliittisesti sitoutumatonta yleistä nuorisotyötä että selkeästi puoluepoliittiseen vaikuttamiseen keskittyneitä nuorisotyötä tekeviä järjestöjä, joiden perusluonne ja toiminnan tarkoitus ovat erilaiset.

Puoluepoliittisten nuorisojärjestöjen toimintaa tuleekin arvioida ensisijaisesti sen perusteella, kuinka hyvät vaikutusmahdollisuudet ne pystyvät nuorille tarjoamaan, ja tämä riippuu olennaisesti niiden edustaman puolueen valtakunnallisesta vaikuttavuudesta. Siksi myös asetuksessa esitetty puolueen vaikuttavuuden arviointi osana avustuskriteeristöä on perusteltu.

Siniset Nuoret painottaa, että poliittisten nuorisojärjestöjen valtionavustusten uudistaminen vaatii myös muita toimenpiteitä. Tärkeimpänä toimenpiteenä on varmistettava, että mitattavien kriteerien pisteytykset todella vaikuttavat järjestöjen saamaan tukeen niin hyvässä kuin huonossakin. Näin vältetään tilanteet, jossa tuet kertyvät vuosi vuodelta hitaasti ja kumulatiivisesti ilman, että niitä teoriassakaan voitaisiin muuttaa kovin paljoa vaikuttavuuden todellisen tason mukaan. On johdonmukaista, että avustusten määrään vaikuttavat mitattavat kriteerit eikä järjestön vanha ikä.

Myös avustusjärjestelmän läpinäkyvyyttä ja selkeyttä tulee lisätä. Tuen kriteeristön painotuksineen pitää olla julkinen, ja järjestöjen antamat vastaukset määrällisten ja laadullisten kriteerien täyttämisestä tulee julkaista verkossa tukien myöntämisen yhteydessä. Osaltaan läpinäkyvyyttä tukee myös nyt annettu asetusesitys, jossa luodaan objektiivisesti mitattavaan ja julkiseen aineistoon perustuva avustuskriteeri eli puolueiden valtakunnallinen vaikuttavuus.

Pitkällä aikavälillä olisi perusteltua harkita myös mallia, jossa puolueiden nuoriso-, opiskelija- ja lapsijärjestöt saisivat rahoituksensa osana puoluetukea, kuten puolueiden naisjärjestöt tällä hetkellä saavat. Tämä selkeyttäisi poliittiseen toimintaan kohdennettuja avustuksia ja helpottaisi puoluepoliittiseen toimintaan suunnatun valtionrahoituksen kokonaismäärän seurantaa. Lisäksi se vapauttaisi Veikkausvoittovaroja poliittisesti sitoutumattomaan nuorisotyöhön, jonka tulisi laajan saavuttavuutensa vuoksi olla ensisijainen kohde yleisen nuorisotyön tuelle.